

idarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu Kentisel Dönüşüm ve Gelişim Projesinin uygulanması sırasında idarece kamu gücüne dayanılarak, re'sen ve tek yanlı şekilde tesis edilen arsa payı tahsis işlemi nedeniyle açılan davanın, imar hukuku ilkeleri ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

**T.C.
Yargıtay**

13. Hukuk Dairesi

Esas No:2014/34111

Karar No:2014/39645

K. Tarihi:12.12.2014

13. Hukuk Dairesi 2014/34111 E. , 2014/39645 K.

“İçtihat Metni”

MAHKEMESİ : Ankara 21. Asliye Hukuk Mahkemesi

TARİHİ : 17/07/2014

NUMARASI : 2014/107-2014/446

Taraflar arasındaki alacak davasının yapılan yargılaması sonunda ilamda yazılı nedenlerden dolayı davanın kabulüne yönelik olarak verilen hükmün süresi içinde davalı avukatınca temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi gereği konuşulup düşünüldü.

KARAR

Davacı Yeni Mamak Kentsel Dönüşüm Projesi Kanunu ve buna bağlı yönetmelik ile belediye meclisi kararına dayanarak evini kendisine konut verilmesi karşılığında davalı belediyeye devrettiğini 4959 numaralı kıymet takdir komisyonu raporunda bina, müştemilat ve ağaç bedelinin 10745,38 TL olarak belirlendiğini, davalının bu bedelin tamamını ödemesi gerekirken sadece enkaz bedeli ödediğini ileri sürerek fazlası saklı kalmak üzere 100 TL'nin tahsilini istemiş, ıslah dilekçesi ile talebini 9274 TL'na çıkarmıştır.

Davalı, Kentsel Dönüşüm Projesi Kanunu ve yönetmelik ile belediye meclis kararı uyarınca davalının ancak enkaz bedelini isteyebileceğini idari yargının görevli olduğunu savunarak davanın reddini dilemiştir.

Mahkemece, davanın kabulü ile toplam 9274 TL'nin davalıdan tahsiline karar verilmiş, hüküm davalı tarafından temyiz edilmiştir.

1-Dava, davacı ile davalı belediye arasında Kentsel Dönüşüm Projesi çerçevesinde imzalanan sözleşme uyarınca, arsa üzerinde bulunan gecekonduya, müstemilat ve ağaç bedellerinin tamamına takdir edilen bedelin eksik ödendiği iddiasıyla açılmıştır. Eldeki davada öncelikle çözülmesi gereken sorun, davanın görüm ve çözüm yerinin İdari Yargı Mahkemelerine mi, yoksa Adli Yargı Mahkemelerine mi ait olduğu hususudur. Bu itibarla idari işlem ve idari eylemin kapsamının ne olduğunun açıklığı kavuşturulması zorunludur.

İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi, bakım ve onarımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünde, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları ihlal olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

Anayasanın 125'inci maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendinde, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları ihlal edilenler tarafından açılan tam yargı davaları, idari dava türleri arasında sayılmıştır.

Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, "idari işlem"; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de, "idari eylem" olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanıma göre, idarelerin 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri, genel ve düzenleyici imar planları, kentsel dönüşüm ve gelişim projeleri, 2981 sayılı Yasa uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri, genel ve düzenleyici ıslah imar planları ve bu planlara dayanılarak tesis edilen

parselasyon, kamulaştırma, ruhsat, tahliye, arsa payı tahsisi gibi bireysel işlemlerin, "idari işlem"; bu imar planı uyarınca yapmak zorunda oldukları program ve uygulamaları bunun için gerekli zamanda gerçekleştirmemeleri; yani, bu konudaki hareketsizliklerinin de, idari eylem niteliği taşıdığı açıktır.

Bu durumda, idarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Projesinin uygulanması sırasında idarece kamu gücüne dayanılarak, re'sen ve tek yanlı şekilde tesis edilen arsa payı tahsis işlemi nedeniyle açılan davanın, imar hukuku ilkeleri ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir.

Dava konusu taşınmazın söz konusu proje kapsamında kaldığı ve dava konusu uyuşmazlığın, davacının yapısına karşılık kıymet takdir komisyonu raporu ile saptanan bedelin eksik takdir edildiği ve takdir edilen bedelin de tamamının ödenmemesi nedeniyle bakiye kalan miktardan kaynaklandığı

dikkate alındığında; davanın, 2577 sayılı Kanun'un 2/1-b maddesinde yer alan idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan zarar görenler tarafından açılan tam yargı davaları kapsamında idari yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir. Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün 2.6.2014 gün ve 2014/279-626 sayılı karar ile, 14.7.2014 gün ve 2014/712-768 sayılı kararları da açılacak bu tür davalarda İdari Yargının görevli olduğu belirtilmiş bulunmaktadır. Hal böyle olunca mahkemece idari yargı yerinin görevli olduğu gözetilerek yargı yolu nedeniyle dava dilekçesinin usulden reddine karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde işin esasına girilerek karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırıdır. Bozmayı gerektirir.

2-Bozma nedenine göre davalının diğer temyiz itirazlarının incelenmesine gerek görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle; temyiz olunan kararın bozulmasına, (2) numaralı bent uyarınca davalının diğer temyiz itirazlarının incelenmesine yer olmadığına, peşin alınan harcın istek halinde iadesine,

12.12.2014 gününde oybirliđiyle karar verildi.